

## Uzņēmējdarbība Preiļu novadā 2019. gadā

Latvijā pagājušajā gadā reģistrēti 10 443 jauni uzņēmumi, kas ir par 217 mazāk nekā 2018.gadā, savukārt likvidēto uzņēmumu skaits turpinājis augt.

Lursoft apkopotā informācija rāda, ka 2019.gadā Latvijā likvidēti nepilni 24 tūkstoši uzņēmumu, kas ir līdz šim augstākais likvidēto uzņēmumu skaits, jo Uzņēmumu reģistrs veicis vienkāršotās likvidācijas procesu augsta riska klientiem, no reģistra izslēdzot tās juridiskās personas, kuri nav atklājuši patiesā labuma guvējus un dalībnieku vidū ir ārvalstīs reģistrētas juridiskas personas (Lursoft info).

Pagājušajā gadā jauni uzņēmumi reģistrēti visās pilsētās un novados. Preiļu novadā pērn reģistrēti 23 jauni uzņēmumi, likvidēti 18 uzņēmumi. Tas ir otrais gads pēc kārtas kopš 2014. gada, kad reģistrēto uzņēmumu skaits pārsniedz likvidēto uzņēmumu skaitu. Pagājušajā gadā populārākā reģistrācijas forma Preiļu novadā - sabiedrība ar ierobežotu atbildību - 17 uzņēmumi, IK - 4, bet divi uzņēmēji izvēlējušies reģistrēt zemnieku saimniecību. Astoņu jaunreģistrēto uzņēmumu pamatkapitāls kopā sastādīja 26 922,00 EUR, bet desmit uzņēmumi reģistrējās kā mazkapitāla SIA ar pamatkapitālu līdz 10,00 EUR.

### Uzņēmumi pagājušajā gadā reģistrēti dažādās nozarēs:

Automobiļu apkope un remonts (divi uzņēmumi)  
Kravu pārvadājumi pa autoceļiem  
Taksometru pakalpojumi  
Jumta seguma uzklāšana (trīsuzņēmumi)  
Metāla virsmas apstrāde un pārklāšana  
Citur neklasificēta pārtikas mazumtirdzniecība specializētajos veikalos  
Restorānu un mobilo ēdināšanas vietu pakalpojumi  
Pārējā mazumtirdzniecība ārpus veikaliem, stendiem un tirgiem  
Mazumtirdzniecība pa pastu vai Interneta veikalos  
Sporta preču mazumtirdzniecība specializētajos veikalos  
Jauktā lauksaimniecība (divi uzņēmumi)  
Cita veida augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana  
Citur neklasificēti sociālās aprūpes pakalpojumi  
Reklāmas aģentūru darbība  
Cita izklaides un atpūtas darbība  
Kinofilmu, video filmu un televīzijas programmu producēšana.

Daļai uzņēmēju pagājušajā gadā reģistrētais uzņēmums bija pirmais, bet bija arī uzņēmēji, kuri paplašinot savu biznesu, reģistrēja jaunus uzņēmumus.

Bezdarba līmenis valstī 2019.gadā bija ap 6%, Latgales reģionā virs 13%, bet Preiļu novadā mazliet virs 8%. Valstī joprojām saglabājās strukturālā problēma, kad prasmes un zināšanas neatbilst darba tirgus vajadzībām, savukārt reģionos- tur, kur ir cilvēki, nav darba piedāvājumu. Arī demogrāfiskās tendences nav mazsvarīgas- darbaspējas vecuma iedzīvotāju kļūst mazāk.

Novada uzņēmēju informatīvajam un finansiālajam atbalstam Preiļu novada Uzņēmējdarbības centrā 2019. gadā tika rīkoti semināri, lekcijas, pieredzes apmaiņas pasākumi, attīstīta uzņēmēju sadarbības platforma, organizēts MVK un SDV projektu līdzfinansēšanas konkurss un veiktas citas aktivitātes.

Tiekoties ar topošajiem uzņēmējiem, ne visi nosauc pareizo atbildi uz jautājumu- kas ir svarīgākais, lai uzsāktu biznesu? Galvenais ir ideja un tās unikālā īstenošana. Nav jābaidās, ka biznesa ideju kāds „nozags”. Katrs uzņēmējs savu ideju redz un jūt savādāk, identiski vienādu izpildījumu sasniegt nav iespējams, vienmēr atradīsies kaut kas atšķirīgs - kvalitāte, izmērs, garša, smarža, forma... Finansējums nepieciešamo nosacījumu virknē atrodas krietni zemāk, bet, protams, bez naudas neko uzsākt nevar. Finansējuma piesaistes iespējas valstī ir vairākas un ar atšķirīgiem nosacījumiem. Ne vienmēr uzņēmumi atbilst finansējuma piešķiršanas kritērijiem.

Uzņēmēju atbalstam kopš 2011. gada Preiļu novada pašvaldība rīko projektu konkursu maziem vidējiem komersantiem un pašnodarbinātajām personām. Šajā laikā apstiprināti 70 projekti, no kuriem ar pašvaldības līdzfinansējumu īstenoti-64 projekti.

2019. gadā tika iesniegti 12 projekti, apstiprināti un īstenoti 9 Preiļu novada uzņēmēju projekti par kopējo summu 30 362,71 EUR, no kuras 12 674,36 EUR ir pašvaldības līdzfinansējums. Pēdējo divu gadu konkursa rezultāti tiek atspoguļoti reklāmas rullītī, kas pieejams <https://preili.lv/attistiba/uznemejdarbiba/pasvaldibas-atbalsts-uznemejiem/mvk-un-sdv-konkurss/> Pašvaldības finansējums nav liels, bet dažkārt uzņēmējam būtiski finansējumu saņemt bez birokrātijas šķēršļiem un salīdzinoši ātri.

2019.gada sākumā Uzņēmējdarbības centrā tika atklātas Atvērtā tipa biroja telpas, kuras var izmantot jebkurš Preiļu novada uzņēmējs, pēc nepieciešamības izmantojot arī biroja tehniku. Šo iespēju pērn izmantoja 64 uzņēmēji gan strādājot uz vietas, gan

tiekoties ar klientiem, kā arī veicot darba intervijas un pārrunas ar potenciālajiem darbiniekiem.

Katru gadu Uzņēmējdarbības centrs piedāvā apmeklēt informatīvus seminārus, kuru tēmas tiek izvēlētas, konsultējoties ar uzņēmējiem. Vienmēr aktuāli ir jautājumi par darba drošību uzņēmumā, finanšu piesaistes iespējām, pašu uzņēmēju izaugsmes iespējām vietējās konkurences apstākļos. Darbojoties diezgan mainīgā nodokļu sistēmā, vienmēr aktuāli ir bijuši ar grāmatvedības kārtošānu un nodokļiem saistītie semināri. Mācību norisei tiek piesaistīti sertificēti nodokļu konsultanti, pieredzējuši lektori un zinoši komunikāciju arhitekti.

#### Organizēto semināru tēmas:

„Darba aizsardzības sistēma uzņēmumā. Ugunsdrošība uzņēmumā.”

„Grāmatvedības metodika un izmaiņas nodokļos 2019.”

Vebinārs „Darījumi skaidrā naudā- riski un sankcijas. Kases aparātu, sistēmu, biļešu un kvīšu noteikumi un aktualitātes tirdzniecībā.”

„Uzsāc savu uzņēmējdarbību vai pilnveido esošo”- info diena Biznesa inkubatora finansējuma saņemšanai.

„Biznesa panākumu programmēšana.”

„9 soļi personīgā zīmola izveidē.”

Pieredzes apmaiņai sadarbībā ar LTRK tika noorganizēts Latgales Biznesa kluba pasākums „Uzņēmēji tiekas Preiļos”, kura mērķis- Latgales uzņēmējiem iepazīties ar Preiļu novada uzņēmumu darbību un pielietotajām tehnoloģijām un klātienē risināt uzņēmēju aktuālās problēmas un iespējas pilnveidot uzņēmējdarbības vidi Latgalē.

Ikmēneša uzņēmēju sadarbības platformas veidošanas pasākumos tika iepazīta SIA „Pie Torņa”, SIA „Preiļu saimnieks”, Olgas Jermakovas (tetovēšanas un permanentā meikapa salons KOSMOSS), Aijas un Jura Zīmeļu (zīmols Bērņības zeme un stikla tonēšanas darbnīca, Kristīnes Stašulānes (zīmols LabaSajūta) pieredze un PVD darbība. Gada nogalē tika uzsākts jauna formāta tīklošanās pasākums „Iedvesmas brokastis mazā biznesa veicējiem”, kurā „ēdienkarte” bagāta ar uzņēmēju veiksmes stāstiem. Ikdienā Preiļu novada Uzņēmējdarbības centrā var saņemt informāciju par biznesa uzsākšanu, finansējuma piesaisti, piemērotu telpu un ražošanas teritoriju apzināšanu u.c. jautājumiem. Pagājušajā gadā Uzņēmējdarbības centrā jaunas zināšanas ieguva 265 interesenti.

Jau piekto gadu Preiļu novada uzņēmēji ar kopstendu piedalās Latgales reģiona Uzņēmēju dienās. Pagājušajā gadā izstādē, kura notika Daugavpilī, piedalījās 7 novada uzņēmēji un Preiļu novada Tūrisma informācijas centrs. Dalība pasākumā uzņēmējiem dod iespēju parādīt savus sasniegumus, iepazīties ar citu veikumu un dalīties savstarpējā pieredzē. Preiļu novads katru gadu šo iespēju piedāvā citiem uzņēmējiem, lai izaugsmes sākuma startu iedotu pēc iespējas vairākiem. Izstādē Preiļu uzņēmēju kopstends ieguva balvu „Ģimenei draudzīgākais stends”.

Lai rosinātu interesi par uzņēmējdarbību, katru gadu sadarbībā ar Latgales reģiona Latgales uzņēmējdarbības centru tiek rīkots Biznesa mēnesis, kura ietvaros Latgales reģiona skolās interaktīvā veidā tiek runāts par biznesu, par biznesā nepieciešamajām prasmēm, rakstura īpašībām, iespējām un atbildību. Novembrī pasākums notika JE PVĢ. Preiļu novada Uzņēmējdarbības centrs regulāri piedalās RTRIT Preiļu filiāles karjeras dienās ar lekcijām par biznesa uzsākšanu un iespējām, sadarbojas ar LLKC Preiļu biroju, finanšu institūciju ALTUM un NVA Preiļu filiāli biznesa attīstības veicināšanai. Pagājušajā gadā tika uzsākts darbs pie mājrāžotāju un amatnieku sadarbības platformas veidošanas, analizējot vienotas tirdzniecības vietas izveides iespēju. Šobrīd kopsaucējs nav atrasts, bet darbs jāturpina, lai palīdzētu mazajiem ražotājiem realizēt savu saražoto produkciju.

Ik gadu Preiļos tiek rīkoti 5 tematiskie mājrāžotāju, amatnieku un lauksaimnieku tirdziņi. Tirdziņi- tā nav tikai tirgošanās un iepirkšanās vieta, tā ir sava veida pieredzes gūšana. Arī tirgus apmeklētājs pēc kāda laika var mainīt savu statusu un iespējams- uzdrošināties un kļūt par mazo ražotāju. Tikai vērojot, ieraugot un darot mēs saskatām savas iespējas. Tirgus dalībnieku skaits ar katru gadu aug un Preiļu iedzīvotājiem ir iespēja vismaz 5 reizes gadā dažādot savus pirkumus, vienlaicīgi atbalstot Latvijas amatniecību un mazā biznesa veicējus. Pērn tika saņemti 405 pieteikumi dalībai tirdziņos.

Katru gadu uzņēmēji tiek izvirzīti Latgales reģiona uzņēmēju gada balvai. 2019.gadā nominācijā „Gada inovācija” balvu saņēma SIA „Himalayan International”, kas nodarbojas ar suņu grauzamsieru ražošanu un ir vienīgais šādas produkcijas ražotājs Eiropā.

Paldies visiem novada uzņēmējiem par darbu, par drosmi, par atbildību, par darba vietu radīšanu, par ekonomikas veicināšanu tiek teikts ikgadējā Uzņēmēju ballē, kurā netrūkst sarunu, prieka un atpūtas mirkļu.

*Kāpnes var vest uz augšu. Un arī uz leju.*

*Tās ir tikai kāpnes. Virzienu izvēlies Tu.*

*(I.Brante)*

*Ineta Liepniece,*

*Preiļu novada vecākā komercdarbības speciāliste*